

Pradžia>Kreipimasis į teismą>Europos teisminis atlasas civilinėse bylose>Apsaugos priemonių tarpusavio pripažinimas civilinėse bylose
Apsaugos priemonių tarpusavio pripažinimas civilinėse bylose

Prancūzija

17 straipsnis - Informacija, su kuria gali susipažinti visuomenė

Civilinėse bylose, priėmus 2010 m. liepos 9 d. aktą Nr. 2010-769, **šeimos bylų teismas (pranc. *juge aux affaires familiales*)** gali išduoti **apsaugos orderį (pranc. *ordonnance de protection*)**. Ši priemonė reglamentuojama šiomis nuostatomis:

Civilinio kodekso 515-9 ir tolesniais straipsniais,

Civilinio proceso kodekso 1136-3 ir tolesniais straipsniais (proceso taisyklės),

Civilinio proceso kodekso 1136-16 ir tolesniais straipsniais (proceso taisyklės dėl nurodymo nešioti elektronines apyrankes siekiant įspėti nukentėjusius nuo smurto šeimoje).

Apsaugos orderis išduodamas šiais atvejais: **smurto šeimoje** atveju, neatsižvelgiant į tai, ar šalys gyvena kartu; **buvusio sutuoktinio ar partnerio smurto** atveju, neatsižvelgiant į tai, ar šalys gyvena kartu;

jei **pilnamečiui asmeniui gresia priverstinė santuoka**.

Dėl smurto turi kilti **pavojus vienam iš poros narių ir (arba) vaikams**. Teisėjas išduoda apsaugos orderį, jei mano, kad yra **rimtų priežasčių įtariamus smurto veiksmus ir pavojų aukai laikyti tikėtinais**.

Šeimos bylų teisėjas gali išduoti apsaugos orderį, net jei nėra iškelta santuokos nutraukimo byla ir nevyksta baudžiamasis procesas.

Priemonės, kurias gali skirti teisėjas:

draudimas atsakovui susitikti su kai kuriais konkrečiai nurodytais asmenimis ir užmegzti su jais santykius,

draudimas atsakovui lankytis tam tikrose šeimos bylų teisėjo konkrečiai nurodytose vietose, kuriose dažnai būna priimti apsaugos orderį prašantis asmuo,

draudimas atsakovui turėti ar nešioti ginklą,

pasiūlymas teikti atsakovui sveikatos, socialinę arba psichologinę pagalbą arba dalyvauti smurto dėl lyties ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo kursuose ir skatinti nusikaltimo vykdytojus prisiimti atsakomybę už savo elgesį,

susituokusių porų atveju: nurodymas sutuoktiniams gyventi atskirai nurodant, kuris iš sutuoktinių toliau gyvens šeimos namuose. Jeigu nėra išskirtinių aplinkybių, leidimas likti namuose paprastai suteikiamas asmeniui, prašančiam priimti apsaugos orderį, net jeigu jam buvo suteiktas laikinas būstas,

sugyventinių ar partnerių, sudariusių civilinės partnerystės sutartį (PACS), atveju: teismas gali priimti orderį dėl bendrų namų. Jeigu nėra išskirtinių aplinkybių, leidimas likti namuose paprastai suteikiamas asmeniui, prašančiam priimti apsaugos orderį, net jeigu jam buvo suteiktas laikinas būstas,

tėvų valdžios vykdymo organizavimas, prisidėjimas prie vaikų išlaikymo ir švietimo ir prisidėjimas prie bendrų šeimos poreikių tenkinimo arba kita materialinė pagalba partneriams, sudariusiems civilinės partnerystės sutartį. Priimdamas apsaugos orderį teismas turi nurodyti konkrečius motyvus, kodėl nenustatomas įpareigojimas teisę bendrauti įgyvendinti nurodytoje susitikimams skirtoje vietoje arba dalyvaujant patikimam trečiajam asmeniui, leidimas saugomam asmeniui nusišalinti savo nuolatinę arba įprastinę gyvenamąją vietą ir nurodyti kaip adresą dokumentams įteikti savo advokato arba prokuroro adresą,

leidimas saugomam asmeniui nusišalinti savo nuolatinę arba įprastinę gyvenamąją vietą ir nurodyti kaip adresą kasdienio gyvenimo reikalam tvarkyti tinkamo juridinio asmens adresą,

laikina teisinė pagalba abiem šalims,

jeigu abi šalys sutinka, teisėjas gali nurodyti atsakovui nešioti elektroninę apyrankę, kad asmuo, prašantis priimti apsaugos orderį, būtų įspėtas, kai kaltinamasis prisitartins tam tikru atstumu.

Šios priemonės (visų pirma draudimas susitikti su kai kuriais asmenimis ir užmegzti su jais santykius) yra visų pirma prevencinio pobūdžio. Todėl jos gali patekti į Reglamento Nr. 606/2013 taikymo sritį. Jos yra **laikinos** – priimamos **ne ilgesniam kaip šešių mėnesių laikotarpiui**. Tačiau jos gali būti pratęstos, jei dar nepasibaigus šiam laikotarpiui pateikiamas prašymas dėl santuokos nutraukimo, separacijos arba tėvų valdžios vykdymo (Civilinio proceso kodekso 1136-13 straipsnis). Šiuo atveju apsaugos orderis galioja iki teismo sprendimo įsiteisėjimo, jeigu teismas nenusprendžia kitaip. Tačiau nurodymas nešioti apyrankę gali būti priimtas ir atnaujintas tik šešių mėnesių laikotarpiui.

Procedūra

2019 m. gruodžio 28 d. aktu Nr. 2019-1480 dėl veiksmų prieš smurtą šeimoje buvo pakeistas Civilinio kodekso 515-11 straipsnis; pagal šį aktą apsaugos orderis turi būti išduotas per ne daugiau kaip šešias dienas nuo tos dienos, kurią paskiriama posėdžio data.

Kreipimasis į teismą. Ieškovas gali kreiptis į šeimos bylų teismą pateikdamas arba išsiųsdamas ieškinį teismo kancelijai. Gavęs ieškinį šeimos bylų teismas priima nutartį paskirti posėdžio datą. Nuo šios nutarties priėmimo dienos pradedamas skaičiuoti Civilinio kodekso 515-11 straipsnyje nurodytas šešių dienų laikotarpis. Tada ieškovas per dvi dienas turi užtikrinti, kad teismo antstolis (pranc. *huissier de justice*) kitai šaliai praneštų apie posėdžio datą ir įteiktų ieškinį ir ieškovo dokumentus. Teismo antstolio išlaidas padengia valstybė, todėl kreipimasis į teismą nukentėjusiems nuo smurto šeimoje yra nemokamas. Pagal Civilinio proceso kodekso 1136-3 straipsnį apie posėdžio datą taip pat gali būti pranešama administracinėmis priemonėmis (pvz., gali pranešti policija arba laisvės atėmimo vietos vadovas), jei su apsaugos orderiu susijusio asmens saugumui kyla didelis ir neišvengiamas pavojus arba jeigu nėra kito būdo pranešti.

Šalių šaukimas į posėdį. Šeimos bylų teisėjas šaukia šalis į teismo posėdį nutartimi. Nutartis įteikiama pirmiau aprašyta tvarka.

Posėdis. Procedūra yra žodinė. Šalys ginasi pačios, tačiau joms gali padėti arba atstovauti advokatas.

Pranešimas. Apsaugos orderį įteikia teismo antstolis, nebent teisėjas nusprendžia, kad jį turi įteikti teismo kancelijai registruotu laišku su gavimo patvirtinimu arba administracinėmis priemonėmis, jei su apsaugos orderiu susijusio asmens saugumui kyla didelis ir neišvengiamas pavojus arba jeigu nėra kito būdo įteikti orderį.

Apie sprendimą teisėjas taip pat praneša prokurorui, kad užtikrintų, jog paskirtos priemonės bus vykdomos. Prokuroras siunčia sprendimą susipažinti kompetentingai policijos tarnybai arba žandarmerijai. Be to, jei proceso metu paaiškėja, kad pavojus gresia vaikui, teisėjas po posėdžio kreipiasi į prokurorą.

Registras. Specialaus priemonių, kurias nurodoma taikyti pagal apsaugos orderius, registro nėra. Tačiau draudimai, taikomi pagal apsaugos orderį, registruojami ieškomų asmenų duomenų bazėje (draudimas bendrauti, draudimas lankytis tam tikrose vietose, draudimas išvykti iš teritorijos ir pan.).

Apskundimas. Sprendimą galima apskųsti per 15 d. nuo jo įteikimo. Atsakovas taip pat gali pateikti prašymą panaikinti arba pakeisti apsaugos orderį arba laikinai atleisti nuo kai kurių pareigų.

Apsaugos orderio vykdymas

Apsaugos orderiu paskirtos priemonės yra **vykdytinos laikinai**, t. y. jos turi būti vykdomos iš karto po pranešimo apie teismo sprendimą (net jei atsakovas pateikia skundą), prireikus pasinaudojama teisėsaugos tarnybomis. Jei pažeidžiama viena arba kelios šeimos bylų teisėjo paskirtos priemonės, saugomas asmuo gali kreiptis į policiją arba žandarmeriją.

Šių priemonių nepaisymas yra laikomas nusikaltimu, kuris apibūžtas ir už kurį baudžiama pagal baudžiamojo kodekso (pranc. *code pénal*) 227-4-2 straipsnį. Už šį nusikaltimą baudžiama dvejų metų laisvės atėmimo bausme ir 15 000 EUR bauda. Jeigu tėvai kartu vykdo tėvų valdžią, teisėjas, kuris leidžia aukai nusišalinti adresą, taip pat turi nustatyti tvarką, kaip išlaikyti ryšį tarp pavojų keliančio asmens ir vaiko, pasitelkiant trečiąjį asmenį arba naudojant susitikimams skirtą vietą, taip pat mokėti išlaikymo išmokas banko pavedimu.

18 straipsnis a(i) punktas. - valdžios institucijas, kurios yra kompetentingos paskirti apsaugos priemones ir išduoti pažymą pagal 5 straipsnį

Apsaugos priemonės skiria ir 5 straipsnyje numatytas pažymas išduoda šeimos bylų teisėjas.

Teritorinę jurisdikciją turintis šeimos bylų teismas yra:

šeimos gyvenamosios vietos teismas;

jeigu tėvai gyvena skyrium – vieno iš tėvų, su kuriuo nepilnamečiai vaikai įprastai gyvena bendros tėvų valdžios atveju, nuolatinės gyvenamosios vietos teismas, arba vieno iš tėvų, kuris tėvų valdžia naudojasi vienas, nuolatinės gyvenamosios vietos teismas;

kitais atvejais – proceso nepradėjusio asmens gyvenamosios vietos teismas.

Prašymas išduoti pažymą turi būti pateiktas dviem egzemplioriais ir jame turi būti aiškiai nurodyti patvirtinamieji dokumentai. Advokato atstovavimas nebūtinai. Atsisakymą išduoti pažymą galima apskųsti jungtinio teismo (pranc. *tribunal judiciaire*) pirmininkui, nes skundo nereikia pateikti per advokatą.

Reglamento 11 ir 13 straipsniuose numatyti prašymai pagal Civilinio proceso kodekso **509-8 straipsnį** teikiami jungtinio teismo pirmininkui, kuris skubos tvarka priima sprendimą dėl bylos esmės. Ši procedūra, kuri buvo nustatyta 2019 m. gruodžio 20 d. nutarimo Nr. 2019-1419 5 straipsniu ir yra numatyta **Civilinio proceso kodekso 481-1 straipsnyje**, gali būti taikoma siekiant, kad būtų skubiai paskirta posėdžio data nereikalaujant įrodyti skubumo. Dėl skubumo daroma prielaida atsižvelgiant į procedūros pobūdį, o procedūra gali būti taikoma tik įstatyme aiškiai numatytais atvejais.

18 straipsnis a(ii) punktas. - valdžios institucijas, kurių turi būti prašoma taikyti kitoje valstybėje narėje paskirtą apsaugos priemonę ir (arba) kurios yra kompetentingos vykdyti tokią priemonę

Valdžios institucijos, kurių turi būti prašoma taikyti kitoje valstybėje narėje paskirtą apsaugos priemonę ir (arba) kurios yra kompetentingos vykdyti tokią priemonę, yra **policija arba žandarmerija**.

18 straipsnis a(iii) punktas.- valdžios institucijas, kurios yra kompetentingos atlikti apsaugos priemonių patikslinimą pagal 11 straipsnio 1 dalį

Ieškovas gali prašyti prašomosios valstybės narės patikslinti faktines apsaugos priemonės aplinkybes, kad ji galėtų būti taikoma toje valstybėje narėje pagal reglamento 11 straipsnį. Reglamento 11 ir 13 straipsniuose numatyti prašymai pagal Civilinio proceso kodekso **509-8 straipsnį** teikiami jungtinio teismo pirmininkui, kuris skubos tvarka priima sprendimą dėl bylos esmės ir nagrinėja juos pagal tą procedūrą.

Taigi, jeigu prašymo priimti apsaugos orderį, teikiamo Prancūzijos teismui, atveju Civilinio proceso kodekso 1136-6 straipsnyje numatytas žodinis procesas be privalomo atstovavimo, prašymas dėl civilinio apsaugos orderio, priimto kitoje valstybėje narėje, pripažinimo Prancūzijoje nagrinėjamas skubos tvarka ir dėl bylos esmės ir yra privalomas atstovavimas pagal Civilinio proceso kodekso 509-2 ir 760 straipsnius.

Dėl teritorinės jurisdikcijos taikomos teismo praktikos taisyklės, pagal kurias pirmenybė teikiama gero teisingumo vykdymo reikalavimams. Todėl prašymas gali būti pateiktas vietos, kurioje saugomas asmuo ketina apsistoti arba gyventi, apygardos teismo pirmininkui.

18 straipsnis a(iv) punktas. - teismus, kuriems pagal 13 straipsnį turi būti pateiktas prašymas dėl atsisakymo pripažinti ir, jeigu taikytina, vykdyti apsaugos priemonę

Ieškovui pranešama apie pažymos išdavimą ir jis gali dėl to prieštarauti pagal reglamento 13 straipsnį kreipdamasis į prašomosios valstybės narės teismą. Prašymas dėl atsisakymo pripažinti arba vykdyti apsaugos priemonę teikiamas jungtinio teismo pirmininkui, kuris skubos tvarka priima sprendimą dėl bylos esmės (atsižvelgiant į bylos dalyką ji gali būti perduota šeimos bylų teismui). Advokato atstovavimas nebūtinai.

Dėl teritorinės jurisdikcijos taikomos teismo praktikos taisyklės, pagal kurias pirmenybė teikiama gero teisingumo vykdymo reikalavimams. Todėl prašymas gali būti pateiktas vietos, kurioje saugomas asmuo ketina apsistoti arba gyventi, apygardos teismo pirmininkui.

Paskutinis naujinimas: 24/02/2022

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.